

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Orman varlıklarının korunması, geliştirilmesi, orman yangınlarına karşı etkin önlemlerin alınması, yanan alanlara tekrar orman vasfının kazandırılması, yapılaşmaya açılmasının engellenmesi için gereken düzenlemelerin yapılması, orman yangınlarından kaynaklanan hava kirliliğinin halk sağlığına etkilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

G. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Anayasanın 169. Maddesi ormanları korumayı ve orman sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri almayı Devletin sorumluluğu olarak belirlemiştir. Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansında yayınlanan 1992 yılı Rio Deklarasyonunda, toprak ve su varlıklarının, biyoçeşitliliğin, ekosistemin korunması, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması açısından ormanların önemi kabul edilmiştir. Ormanları her türlü tehdit ve tehlikelere karşı güvence altına almayı öngören Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC), Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (CBD) ve Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) yasal olarak bağlayıcı sözleşmelerdir.

Yaşanan iklim krizi, kuraklık, etkili ormancılık politikalarının olmaması ve insanlardan kaynaklanan faktörler nedeniyle orman yangınlarının sıklığı ve şiddeti her yıl artmaktadır. Kaza ve ihmal sonucu çıkan orman yangınlarının yanı sıra, ormanların yapılaşmaya açılması nedeniyle, turizm tesisleri, yerleşim alanları oluşturmak ve tarla açmak için kasıtlı olarak yangın çıkarıldığı iddiası da oluşmuştur.

Türkiye'nin toplam 23 milyon 245 bin hektar orman alanının yaklaşık üçte ikisi yangın riski olan hassas alanlardadır. Orman Genel Müdürlüğü'nün 2023 yılı faaliyet raporuna göre; 2018 yılında 2.167, 2019 yılında 2.688, 2020 yılında 3.399, 2021 yılında 2.793, 2022 yılında 2.160 2023 yılında 2.579 adet orman yangını çıkmıştır. 2022 yılında 12.799 hektar, 2023 yılında 15.520 hektar orman alanı zarar görmüştür. 15 Haziran 2024 tarihinde 2024 yılının başından itibaren 881 orman yangınuna, 670 ziraat yangını olmak üzere 1551 adet yangına müdahale edildiği, Haziran ayında günde ortalama 19 orman yangını çıktığı, 2.548 hektar

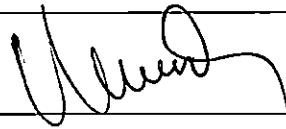
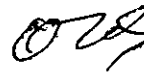
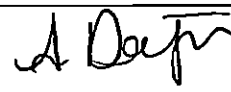
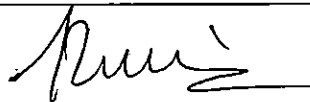
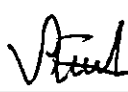
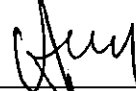
ormanlık alanın zarar gördüğü açıklanmıştır. Avrupa Orman Yangın Bildirgesi Sistemi (EFFIS) verilerine göre, Akdeniz iklim kuşağındaki Türkiye’de 10 yıllık (2012-2022) ortalama yangın başına yanan alan miktarı 22,9 bin hektar olmuştur. Orman Genel Müdürlüğü’nün orman yangınlarına ilişkin verileri şeffaf bir şekilde paylaşmadığı, verilere Avrupa Birliği sistemlerinden ve Ormancılar Derneği gibi kitle örgütlerinin verilerinden ulaşıldığı ifade edilmektedir. 2023 yılı yangın sezonunda; 94 adet yangın söndürme helikopteri, 23 adet uçak, 8 adet insansız hava aracı (İHA), 1 adet yönetim uçağı ve 6 adet yönetim helikopteri görev almıştır. 2024 yılı için orman yangınlarına hızlı müdahale, söndürme ve soğutma çalışmalarının yapılabilmesi için 105 helikopter, 25 uçak ve 14 adet İHA bulunmaktadır. Sıcak hava dalgasının Mayıs ve Eylül aylarını içine alacak şekilde genişlemesinden dolayı yangın sayılarını azaltmaya yönelik çalışmalarda ve personel/ teçhizat konularında eksiklikler bulunmaktadır. Orman yangınlarıyla mücadele için ulusal düzeyde stratejik planlar ve acil durum müdahale planları sahada etkili bir şekilde uygulanmamaktadır. Planlar bölgesel farklar dikkate alınarak güncellenmemektedir. Orman yangınlarının çıkmaması sağlanmalı, ormanlarda izin verilecek otel, yol, elektrik nakil hatları gibi tesis sayıları sınırlandırılmalı, mevcut olanlarının etkin denetimlerinin yapılması gerekmektedir.

Orman yangınları; iklim krizini derinleştirmekte, insanların ve canlıların yaşamını yitirmesine, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olmaktadır. Geçimini ormanlık alandan karşılayanlar ekonomik olarak zor durumda kalmaktadır. Orman yangınları nedeniyle Anayasa’nın 56. Maddesinde belirtilen sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı ihlal edilmekte, hava, toprak, su varlıkları kirlenmekte, ekosistem, biyoçeşitlilik bozulmaktadır. Erozyon, sel, taşkın gibi felaketlerin sayısı artmaktadır. Ankara Tabip Odası; orman yangınlarının yol açtığı çevre ve halk sağlığı sorunlarına dikkat çekmiştir. Yangınlara maruz kalan solunum veya kardiyovasküler hastalıkları olanlar, çocuklar, yaşlılar, hamileler, açık havada çalışanlar karbon monoksit, hidrokarbonlar, organik kimyasallar, azot oksitler ve eser mineraller gibi binlerce kirleticiden olumsuz etkilenmektedir. Kalp damar yetmezliği, yerleşik kronik obstrüktif akciğer hastalığı, astım veya amfizem gibi hastalıkları olan kişiler, dumanlara ve zehirli gazlara daha açıktır.

Yangından zarar gören alanların ağaçlandırma çalışmaları süresi içinde, bilimsel olarak yapılmamakta, yanan alanlardaki orman emvali değerinin altında belirli şirketlere verilmektedir. Anayasa’nın 169. Maddesi gereği yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle yanan orman alanlarının başka amaçla

kullanılmaması, bölgeye uygun ağaçlandırma çalışmalarının bilimsel bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Orman yangınlarına karşı etkin önlemlerin alınması, yanan alanlara tekrar orman vasfının kazandırılması, yapılaşmaya, enerji ve maden projelerine açılmasının engellenmesi için gereken düzenlemelerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	